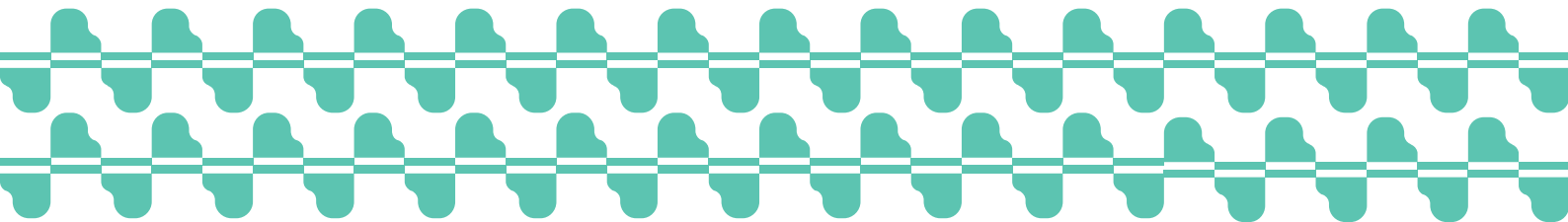

TALOUSARVIO 2025

Hyvinvointilautakunta 18.9.2024

SISÄLTÖ

<i>Hyvinvoinnin palvelualue</i>	2
Keskeiset palvelut.....	2
Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2025–2028	4
Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2023-26	5
Sitovat taloustavoitteet	5
Investoinnit	6
Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut.....	7
<i>Työttömyysturvan rahoittaminen ja kaupungin osuus työllisyysalueen kustannuksista</i>	7
Keskeiset palvelut.....	7
Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2025–2028	7
Sitovat taloustavoitteet	7
Keskeisen suoritteet ja tunnusluvut	8

1. Riskikartoitus

Hyvinvoinnin palvelualue

Keskeiset palvelut

Hyvinvoinnin palvelualue edistää kaupunkilaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä kaupunkilaisten osallisuutta ja vahvistaa kulttuuri- ja tapahtumatoimintaa. Lisäksi palvelualue tukee asukkaiden osaamista ja työllistymistä ja luo edellytyksiä elämysten kokemiseen, itsensä kehittämiseen sekä harrastamiseen. Kaikilla toimilla vahvistetaan kaupungin elinvoimaa. Tavoitteellinen ja tuloksellinen työskentely vahvistuu yhteisellä tekemisellä kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti.

Työtä tehdään ennakoimalla, ohjaamalla ja voimavaroja oikein kohdentamalla. Ihmisten osallisuus on työssä tärkeässä roolissa, samoin järjestöjen ja yhdistysten sekä muiden sidosryhmien kanssa tehtävä yhteistyö.

Palvelualue huolehtii tiedon tuottamisesta laajasti hyvinvointiin liittyen. Samalla se koordinoi kaupungin strategiaa toteuttavaa poikkihallinnollista hyvinvointityötä hyvinvointisuunnitelmalla. Suunnitelman toteutumista seurataan talousraportointiin liittyvässä hyvinvointikertomuksessa.

Johto

Palvelualueen johto koordinoi palvelualueen yhteisiä kehittämistoimia tuottamalla tietoa hyvinvointiin liittyvistä teemoista. Järvenpää haluaa olla edelläkävijä hyvinvoinnin ja terveyden (hyte) edistämässä, mikä tarkoittaa poikkihallinnollisten, monialaisten hyte-perusrakenteiden vahvistamista, uudenlaisten menetelmien käyttöönottoa, viestinnän ja tiedolla johtamisen tehostamista sekä aktiivista toimintaa verkostoissa.

Palveluverkkosuunnitelma on kaiken toteutettavan toiminnan pohjana niin palvelujen kuin tilojen osalta. Palveluverkon päivytystä tehdään vuoden 2025 aikana.

Hyvinvointialueen ja sen kuntien alueellista yhteistyötä jatketaan vahvistamalla hyte-työtä ja palveluketjujen toimivuutta.

Järvenpää toimii vastuukuntana kuuden kunnan (Hyvinkää, Järvenpää, Nurmijärvi, Mäntsälä, Pornainen ja Tuusula) kesken muodostuvassa Keski-Uudenmaan työllisyysalueella. Vuoden alusta TE-palvelujen henkilöstö siirtyy valtiolta kaupungille. Kaupungin palvelut yhteensovitetään tähän kokonaisuuteen lainsäädännön mukaisesti.

Yhteisöllisyys ja elinikäinen oppiminen

Yhteisöllisyyden ja elinikäisen oppimisen avainalueeseen kuuluvat

- lapsiperheiden palvelut,
- nuorisopalvelut,
- osaamisen ja työllisyyden palvelut,
- kotoutumispalvelut ja
- Järvenpään Opisto.

Avainalueen toimintaa ohjaavat muun muassa kuntalaki (410/2015), nuorisolaki (1285/2016) ja laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010). Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä määrittää kuntien ja hyvinvointialueiden tehtävät hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä. 1.1.2025 voimaan astuva laki työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023) edellyttää työllisyysalueen palvelujen valmistelua. Kotoutumisen edistämisestä annetun uuden lain (392/2023) mukaan kunnan rooli kotoutumispalvelujen

järjestäjänä laajenee. Laki vapaasta sivistystyöstä (1998/632) ohjaa kansalaisopiston toimintaa. Kansalaisopisto voi toteuttaa kotoutumista ja työllistymistä edistäviä koulutuksia sekä kunnalle että työllisyysalueelle.

Avainalue toteuttaa erityisesti kaupunkistrategian kohtaa Ajoissa auttaminen kohdentamalla ammatillista ohjausta ja neuvontaa eri puolilla kaupunkia sitä tarvitseville mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Hyvinvointialueen ja kuntien erilaiset roolit ja mahdollisuudet huomioidaan palvelujen toteuttamisessa. Avainalueen palveluilla on merkitystä myös strategian painopisteiden Kukoistava kaupunki sekä Kasvun paikka ihmisille ja yrityksille toteutuksessa, koska hyvinvoivat asukkaat ovat elinvoimaisen kunnan edellytys.

Hyvinvoinnin edistäminen on avainalueen perustehtävä. Eri ympäristöissä tapahtuvan kohtaamisen ja palvelujen keinoin tuetaan kuntalaisten hyvinvointia, vahvistetaan osaamista, työllisyyttä sekä osallisuutta. Palveluissa toteutetaan neuvontaa ja ohjausta eri ikäisille.

Avainalueen toiminnot kytketään uudistuvaan TE-kokonaisuuteen. Kotoutumislain kokonaisuudistus 2025 tuo mukanaan uusia tehtäviä. Teemaan liittyen tullaan linjaamaan, miten Järvenpään opiston toiminta olisi taloudellisten ja muiden resurssien puitteissa parasta toteuttaa, jotta se vastaa vapaalle sivistystyölle asetettuihin tavoitteisiin tulevaisuudessa.

Hyvinvointialueen kanssa jatketaan yhteistyötä sovituisissa rakenteissa ns. yhdyspintaryhmissä. Yhteisistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteistä ja yhteistyöstä sovitaan vuosittain lakisääteisissä hyte-neuvotteluissa, joista palvelualue vastaa.

Liikunta ja kulttuuri

Liikunnan ja kulttuurin avainalueeseen kuuluvat

- liikuntapalvelut,
- kirjastopalvelut,
- museopalvelut,
- Keskisen Uudenmaan Musiikkiopisto,
- Järvenpää-talon toiminta ja
- kulttuuri- ja tapahtumapalvelut.

Avainalueen toimintaa ohjaavat muun muassa laki yleisistä kirjastopalveluista (1492/2016), laki taiteen perusopetuksesta (633/1998), museolaki (314/2019), liikuntalaki (390/2015) ja laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019).

Liikunnan ja kulttuurin avainalueella on tärkeä rooli kaupungin imagon ja yhteisöllisyyden kehittämässä sekä alueen elinvoiman lisäämisessä. Avainalue toteuttaa erityisesti kaupunkistrategian kohtaa Kukoistava kaupunki tuottamalla osaksi kaupunkilaisten arkea monipuolisia, eri asiakasryhmille suunnattuja kulttuuri- ja liikuntapalveluja sopeuttaen toimintaa resurssikehykseen. Strategian kohtaa Kasvun paikka ihmisille ja yrityksille avainalue toteuttaa kehittämällä houkuttelevaa kulttuuritarjontaa ja julkisen taiteen hankkeita sekä suunnittelemalla muun muassa Villa Kokkosen ja Suvirannan tulevaisuutta museokohteina.

Avainalueen tavoitteena on kuntalaisten hyvinvoinnin lisääminen kulttuurin ja liikunnan keinoin. Kaupungin ensimmäinen kulttuuriohjelma ja päivitettävät liikuntaohjelmat sekä kotoutumisen edistämisen linjaukset muokataan osaksi kaupungin yhteistä hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmaa kevään 2025 aikana. Kulttuuriohjelma vahvistaa kulttuurin saavutettavuutta, esteettömyyttä ja merkityksellisyyttä

Järvenpäälaisille ja liikuntaohjelmat edistävät järvenpäälaisten liikkumista. Lisäksi avainalueen tavoitteena on monipuolisen yhteistyön lisääminen ja digitaalisten palvelujen edelleen kehittäminen erityisesti museossa (XR-hanke) ja kirjastossa (KOHA ja kansallinen yleisten kirjastojen e-kirjasto).

Vuonna 2025 Sibeliuksen syntymästä tulee kuluneeksi 160 vuotta ja sen juhlistamiseksi kaupungin kulttuuripalvelut organisoii Sibeliuksen viikon yhteistyössä muiden kaupungin palvelujen ja toimijoiden kanssa huhtikuussa. Sibeliuksen viikko huipentuu Sibeliuksen viikot ry:n järjestämään kansainväliseen Sibeliuksen Singing –liedkilpailuun Järvenpää-talolla 24.-26.4.2025.

Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2025–2028

Viimeisimpien väestötutkimusten valossa Järvenpäässä voidaan pääasiassa hyvin ja asuinalueeseen olla tyytyväisiä. Hyvinvointi- ja terveyserot näkyvät kuitenkin sekä elintavoissa että elinoloissa. Valtaosa nuorista voi hyvin, mutta huolta herättää mielenterveyteen liittyvät haasteet ja yksinäisyyden kokeminen. Osalla nuorista koronapandemian vaikutukset ovat näkyneet kasvavana levottomuutena ja jopa aggressiivisuutena. Tämä näkyy jo useissa kunnan palveluissa ja kuormittaa henkilöstöä ja aiheuttaa turvallisuuden kokemusta. Fyysinen toimintakyky on heikentynyt ja lasten ja nuorten ylipaino on lisääntynyt. Nuorten liikunta-aktiivisuus laskee, mitä vanhempaan ikäluokkaan mennään.

Aikuisväestö liikkuu liian vähän ja syö yksipuolisesti. Alkoholi ja huumeet ovat Järvenpäässä suurin ehkäistävässä oleva kuolinsyy. Miehillä ennenaikaisia kuolemia on lähes kaksinkertainen määrä naisiin verrattuna. Hieman yli puolet 65 vuotta täyttäneistä kokee itsensä onnelliseksi sekä elämänlaatunsa hyväksi, mutta terveyteen liittyviä huoliakin on. Yleinen hintojen nousu ja inflaatio kuormittaa ihmisten taloutta ja tämä näkyy erityisesti lapsiperheissä. Lökkäiden kuntalaisten määrän kasvu sekä hyvinvointi- ja terveyserot tuovat haasteita hyvinvointia ja terveyttä edistävälle palveluille.

Tuoreen Eriarvoisuuden tila Suomessa 2024 -raportin mukaan suomalaisten kokema hyvinvointi on heikentynyt poikkeuksellisen paljon kaikissa väestöryhmissä. Tämä voi ennakoida ongelmien kasautumista, joiden ratkaiseminen on vallitsevassa tilanteessa haastavaa.

Hallituksen budjettiriihessä päättämät talouden sopeuttamistoimenpiteet aiheuttavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimialalla haasteita muiden muassa sote-järjestöjen valtionavustusten leikkauksella. Järjestöt tuottavat yhteiskuntaan monenlaista hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta sekä turvallisuutta ja vakautta edistävää toimintaa. Leikkaukset tulevat näkymään eritoten niissä toiminnoissa, joilla ehkäistään ongelmien vaikeutumista ja julkisten palvelujen kuormitusta. Kuntatasolla tämä tulee näkymään kasvavana paineena korottaa avustusmäärärahoja yhdistysten toimintaedellytysten turvaamiseksi. Kun myös liikunnan, kulttuurin ja taiteen määrärahoja esitetään leikattavaksi, heikkenee yksi keskeinen hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävä toimintakokonaisuus ja kulttuurin saavutettavuus heikkenee. Esitetyt leikkaukset vaarantavat hallitusohjelmassa esitetyt hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toiminnan panostukset.

Hallitusohjelman leikkaukset kohdistuvat myös vapaan sivistystyön valtionosuuksiin, mikä tulee vaikuttamaan Järvenpään Opiston toimintaedellytyksiin. Myös kotoutumisen edistämisestä kunnalle ja hyvinvointialueelle maksettavan laskennallisen korvauksen maksuaikaa lyhennetään, jonka vuoksi korvausten määrä vähenee. Uudella korvausluokalla pyritään kattamaan uusien tehtävien kustannuksia. Hallitusohjelmassa mainitut sosiaaliturvan ja kansainvälisen suojelun muutokset tulevat lisäämään maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontatarvetta. Leikkaukset kohdistuvat myös kunnalle maksettaviin pakolaisista saataviin korvauksiin.

Työvoimapaalvelujen rahoitus- ja palvelurakennemuutos merkitsee työllisyys- ja yrityspalveluiden järjestämistä kunnille vuoden 2025 alusta. Järvenpää toimii Keski-Uudenmaan työllisyysalueen vastuukuntana.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2023-26

Tavoite vuosi	Sitova tavoite 2025	Strategia
2023-26	Kehitämme monipuolisia kohtaamisen mahdollisuuksia eri ikäisille erilaisissa elämäntilanteissa oleville.	J1
	Edistämme kaupunkilaisten mahdollisuutta olla kulttuurin kokijoita ja tekijöitä.	J1
	Järjestämme ohjausta ja neuvontaa sitä tarvitseville mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.	J3
	Järjestämme tuloksellisia osaamisen kehittymistä ja työllistymistä edistäviä palveluja.	J2
	Kansallisen lapsistrategian tuloksia, hankkeita ja rahoitusmahdollisuuksia hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan tukemaan kaupungin HYTE-työtä.	J3
	Painotamme lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin sekä lastenoikeuksien teemoja osana Terve kunta -verkoston toimintaa.	J3
	Edistämme hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman toimenpiteitä.	T1

Sitovat taloustavoitteet

Valtuustoon nähden sitova

HYVINVOINTI 1000€	TP 2023	TPE 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028	Yht. 25-28
Toimintatuotot	5 163	5 286	4 723	4 723	4 723	4 723	18 892
Valmistus omaan käyttöön	48	24	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-18 125	-17 695	-17 618	-17 872	-18 199	-18 532	-72 222
Toimintakate	-12 914	-12 385	-12 895	-13 149	-13 476	-13 809	-53 330
muutos-%		-4,1 %	4,1 %	2,0 %	2,5 %	2,5 %	

Valtuustoon nähden sitova

TE-palveluiden maksuosuus 1000€	TP 2023	TPE 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028	Yht. 25-28
Toimintatuotot							0
Valmistus omaan käyttöön							0
Toimintakulut			-4 096	-4 096	-4 096	-4 096	-16 382
Toimintakate	0	0	-4 096	-4 096	-4 096	-4 096	-16 382
muutos-%				100 %	100 %	100 %	

Vuodelle 2025 keskeinen muutos hyvinvoinnin taloudessa tulee olemaan kotoutumiskorvausten muutos. Vielä vuonna 2024 kotoutumiskorvauksia on maksettu valtion toimesta pakolaisten määrän mukaan tulevina laskennallisina korvauksina, jotka on kirjattu palvelualueen tuloksi. Vuodelle 2025 laskennallisten korvausten korvausluokat muuttuvat. Osa uusista tehtävistä kuuluu yleiskatteellisen valtionosuuden piiriin, joita ei ole korvamerkitty minkään tehtävän hoitamiseen. Muutostekijöissä kotoutumislain muutoksesta tulevat lisätehtävät on tarkoitettu valtionosuuksista. Työvoimauudistuksessa kunnille jyvitetään 28:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettujen henkilöiden kotoutumiskoulutuksen rahoitus osaksi laskennallista korvausta. Tämän myötä kuntaan maksetaan laskennallisina korvauksina työllisyysalueelle meneviä monikielisen yhteiskuntaorientaation ja kotoutumiskoulutuksen kustannuksia. Muilla oleskeluluovilla olevien kustannukset ovat osa työvoimapaalveluiden rahoitusta.

Muutos tulee vähentämään merkittävästi kotoutumiskorvauksia toimintatuotoissa.

Toinen keskeinen muutos on työllisyysalueen Järvenpään kaupungin maksuosuuden kirjaaminen. Valmistelussa alustavasti maksuosuus on kirjattu hyvinvoinnin määrärahoihin. Tämä on tarkoitus kuitenkin muuttaa niin, että työllisyysalueen maksuosuus siirretään samalle sitovuustasolle työmarkkinatuen kuntaosuuden kanssa. Muutos tehdään valmistelun edetessä. Yllä kuvatuissa eurotaulukoissa on esitetty erikseen hyvinvoinnin määrärahat (ylempi taulukko) sekä työllisyysalueen maksuosuus (alempi taulukko), joka on tarkoitus siirtää toiselle sitovuustasolle. Ylemmästä eurotaulukosta ilmenee hyvinvointipalveluille vuosille 2025-2028 kehyksessä myönnetty määrärahat sekä niiden vuotuinen muutos.

Hyvinvoinnin kehyksessä keskeiset muutokset määrärahoissa vuodelle 2025 ovat:

Lisäykset:

- kotoutumislain muutoksesta tulevat lisätehtävät
- ruoka-aputoiminnan järjestäminen
- etsivän nuorisotyön avustuksen pienentymisen kompensatio
- työkykyarviointien toteuttaminen
- matkailun edistäminen
- työllisyysalueen Järvenpään maksuosuus (siirtyy samalle sitovuustasolle kuin työmarkkinatuen kuntaosuus)

Vähennykset:

- pakolaisten laskennallisten korvausten siirto työllisyysalueelle työnhakijana olevista asiakkaista
- palkkatukityöllistämisen lakkauttaminen, tulojen vähennys
- palkkatuki-/velvoitetyöllistämisen lakkauttaminen, menojen vähennys
- puhelinhankintojen siirto leasinglaitteiksi

Investoinnit

	TPE 24	INV 25	INV 26	INV 27	INV 28	Summa 25-28
Irtaimistoinvestoinnit	399	185	50	83	40	358
Liikuntapaikkainvestoinnit	8 195	30	230	520	1 260	2 040

Investointien karsintaa on tehty osana erillistä prosessia kevään 2024 aikana.

Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TA2024	Tot. 1-6/2024	TAe2025
HYVINVOINNIN PALVELUALUE					
Liikunta ja kulttuuri					
Toimintakate €/asukas*	171,41 €	183,61 €			
Tapahtumien määrä (ml. digi)	1 124	822	466	492	752
Tapahtumien kävijämäärä (ml. digi)	79 830	65 455	54 000	28 176	55 800
Uimahallin kävijämäärä	174 405	232 092	260 000	129 427	260 000
Kirjaston käynnit yhteensä	478 332	555 374	480 000	301 948	530 000
Museokohteiden käynnit yhteensä	25 307	24 193	19 500	11 202	23 000
Liikunnan ja kulttuurin opetus- ja ohjaustuntien määrä	27 524	26 469	31 000	13 327	27 600
Taiteen perusopetuksen oppilaat	1 199	1 114	1 150	796	1 100
Varattavien liikuntapaikkojen käyttötunnit	75 143	76 975	70 000	40 616	80 000
Yhteisöllisyys ja elinikäinen oppiminen					
Toimintakate €/asukas*	75,71 €	83,79 €			
Asiakaskontaktit					
Kotoutumispalveluiden asiakaskontaktit	41 139	60 425	48 750	31 879	21 950
Lapsiperhepalveluiden asiakaskontaktit	2 236	4 024	3 650	3 021	3 650
Lapsiperhepalveluiden asiakaskontaktit	12 804	18 272	14 200	9 824	18 300
Nuorisotyön kontaktien määrä yhteensä	25 277	34 229	27 000	19 034	0
Asiakasmäärät					
Järvenpään opiston kurssilaisten määrä	9 507	10 758	10 000	5 645	10 700
Kotoutumisen tuen asiakasmäärä	0	120	100	87	100
Lapsiperhepalveluiden asiakasmäärä	738	704	700	426	650
Nuorisotyön asiakasmäärä yhteensä	145	248	272	223	272
Osaamis- ja työllisyyspalveluiden työpajojen asiakasmäärä	92	78	70	66	80
Yhteisöpalveluiden asiakasmäärä	8 317	9 270	2 050	7 006	0
Pakolaisten vastaanotto/kuntapaikat	16	42	15	10	15
* Raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä					

Työttömyysturvan rahoittaminen ja kaupungin osuus työllisyysalueen kustannuksista

Keskeiset palvelut

1.1.2025 alkaen voimaan astuvan lain työvoimapalvelujen järjestämisestä (380/2023) myötä vastuu sekä henkilö- että työnantaja-asiakkaille suunnattujen lakisääteisten työvoimapalvelujen järjestämisestä siirtyy valtiolta kunnille. Tehtävästä vastaa Keski-Uudenmaan työllisyysalue, jonka muodostavat Hyvinkään kaupunki sekä Nurmijärven, Tuusulan, Mäntsälän ja Pornaisten kunnat, Järvenpään kaupungin toimiessa vastuukuntana. Palvelujen rahoitus tulee kunnille yleiskatteellisena valtionosuusrahoituksena.

Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2025–2028

Vuoden 2024 loppuun saakka kunnat vastaavat osittain vain työmarkkinatuen rahoituksesta, mutta velvoitteen laajentuessa kunnat vastaavat myös työttömien työnhakijoiden perus- ja ansiosidonnaisten päivärahojen kustannuksista 100 työttömyyspäivästä alkaen yhdessä valtion kanssa. Tehtävän hoitamiseen ja kustannusten kehittymiseen vaikuttavat merkittävästi talouden suhdannevaihtelut, yleinen työmarkkinatilanne sekä muuttuvat lainsäädännölliset linjaukset.

Sitovat taloustavoitteet

Valtuustoon nähden sitova							
TYÖTTÖMYYSTURVAN MAKSUOSUUS 1000 €	TP 2023	TPE 2024	TA 2025	2026	2027	2028	Yht. 24-27
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-4 280	-4 650	-5 696	-5 696	-5 696	-5 696	-22 784
Toimintakate	-4 280	-4 650	-5 696	-5 696	-5 696	-5 696	-22 784
muutos-%		8,6%	22,5%	0,0%	0,0%	0,0%	

Keskeiset muutokset vuodelle 2025 ovat:

- kunnan laajentuva vastuu työttömyysturvasta
- Vastuu lakisääteisten työvoimapalveluiden kustannuksista

Työllisyysalueen Järvenpään kaupungin maksuosuus siirretään tämän sitovuustason alle talousarviovalmistelun edetessä.

Keskeisen suoritteet ja tunnusluvut

Edellä mainituista syistä ei ole tarkoituksenmukaista seurata pelkästään työmarkkinatuen kuntaosuiden kustannusten kehittymistä.